

16-1-82

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL (070) 62480X
postbus 20011 2500 EA 717911

Aan
de Minister van Binnenlandse Zaken

Uw brief van

Ons kenmerk
3494

's-Gravenhage, 26 januari 1982

Onderwerp

Vragen van het lid van de
Eerste Kamer, de heer Vis,
inzake de procedure met
betrekking tot benoeming van
Kamerleden van het CDA

Naar aanleiding van Uw bovenvermelde brief, waarbij U verzoekt om inlichtingen naar aanleiding van de op 6 januari j.l. ingekomen schriftelijke vragen van het lid van de Eerste Kamer, de heer Vis, bericht de Kiesraad U het volgende.

Een procedure, als door de heer Vis bedoeld, wordt reeds sedert 1977 gevolgd. Vóór de Kamerverkiezingen van 1981 is de hierover met het CDA gemaakte afspraak bevestigd en schriftelijk vastgelegd in een brief van de Kiesraad van 9 maart 1981 in antwoord op een verzoek van het CDA van 25 februari 1981. De Kiesraad deelt in die brief mee, dat hij ermede instemt dat de in het verleden gevoerde procedure met betrekking tot het aannemen van en bedanken voor benoeming tot lid van de Tweede en de Eerste Kamer zal worden gecontinueerd voor de zittingsperiode, die in 1981 is aangevangen. Deze procedure is als volgt. Kandidaten kunnen een verklaring ondertekenen, waarin zij een functionaris van het CDA-secretariaat machtigen namens hen te handelen ten aanzien van benoeming als lid van de Kamer. Deze verklaringen dienen in originele vorm in het bezit van de Kiesraad te zijn. Het CDA heeft de Kiesraad medegedeeld, dat er geen enkele verplichting bestaat voor CDA-kandidaten om een dergelijke verklaring te ondertekenen. De procedure strekt ertoe het mogelijk te maken, dat na de verkiezing of bij het ontstaan van een vacature diegenen worden benoemd, die daarvoor op grond van de intern in de partij gehanteerde volgorde en opvolgingsregels - waarbij rekening wordt gehouden met de z.g. "bloedgroepen" - in aanmerking komen, zonder dat dit tot grote vertragingen zou leiden in verband met administratieve complicaties.

Bij het instemmen met het hanteren van een machtiging om zaken als deze te regelen is de Kiesraad ervan uitgegaan:

- a. dat deze procedure noch met de letter, noch met de strekking van de betreffende bepalingen van de Kieswet in strijd is. De artikelen G 12, vierde lid, en Q 7 bepalen, dat de kandidaat die in het buitenland woonachtig is, in zijn bewilligingsverklaring een gemachtigde moet aanwijzen die, met uitsluiting van de kandidaat, bevoegd is het bericht van aanneming van de benoeming en de geloofsbrief in te zenden. Hieruit mag evenwel niet worden afgeleid, dat kandidaten die in Nederland woonachtig zijn de bevoegdheid zouden missen om een gemachtigde aan te wijzen.
- b. dat het niet inwilligen van het verzoek een nodeloze vertraging zou betekenen in de vervulling van ontstane vacatures.
- c. dat de kandidaat de machtiging te allen tijde kan intrekken door een daartoe strekkende schriftelijke mededeling aan de Kiesraad. Het CDA zal zich dit uiteraard bewust moeten zijn.

De Kiesraad is dus, anders dan vragensteller, van oordeel dat deze procedure staatsrechtelijk geenszins onaanvaardbaar is. Het actief en het passief kiesrecht worden hierdoor niet gefrustreerd, immers de kandidaat is niet verplicht een machtiging te verlenen en kan een verleende machtiging te allen tijde weer intrekken. De Kiesraad wijst er in dit verband nog op, dat artikel V 2 der Kieswet kandidaten de mogelijkheid biedt een schriftelijke verklaring aan de voorzitter van het centraal stembureau te zenden, dat zij niet voor benoeming in aanmerking wensen te komen. Zolang zij deze verklaring niet intrekken, moeten zij bij de benoemingsprocedure ter vervulling van vacatures buiten beschouwing worden gelaten.

Tenslotte moge de Kiesraad van zijn kant ook op een staatsrechtelijk aspect wijzen. Het gaat in casu om zijn taak als centraal stembureau. Die taakuitoefening valt niet onder Uw ministeriële verantwoordelijkheid. De controle op de juiste taakuitoefening door het centraal stembureau geschiedt door de betrokken Kamer bij de beslissing over de toelating van haar nieuw benoemde leden.

De Kiesraad,

, voorzitter

(H.M. Franssen)

, secretaris

(W.K.J.J. van Ommen Kloeke)